

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIŽU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 54 (6322)

• Otrdien, 1992. gada 4. augustā

• Cena 2 rbl. (kioskos)

ZINAS

• Pēc veiksmīgā jubilejas koncerta Sutros nav apsikusi lauku kapelas «Jūlijs» darbība. pagājušnedēļ muzikanti veica skaņu ierakstus Latvijas radio. Mēs viņus dzirdēsim raidījumu ciklā «Spēlē Līvānu puses muzikanti».

• Lai arī cik nebūtu dārgas grāmatas, rajona bibliotēkas vēl ir spējīgas papildināt savus fondus. Šī gada sešos mēnešos klāt ir nākuši 10073 eksemplāri.

• Arī vārds var palīdzēt, ja vien ir ticība. To iedevs ekstrasesns Rolands Tiltiņš. Viņa veselības uzlabošanas ciklus apmeklēja tuvējās apkārtnes ļaudis Sutros un Preiļos. Tagad viņa lekcijas klausās Stabulniekos. Rudens pusē ekstrasesnu gaidīs Aglonā.

• Cīīgi Vispasaules latgaļu saietam Rēzeknē gatavojas Galēnu folkloras ansamblis Annas Kupres vadībā. Vidsmuižas dziedātāji piedalīsies svētku koncertā Bērzgalē.

• Beidzot arī Aglonā ir savs komercveikals. Jaunā tirdzniecības iestāde saucas «Somerseta» un atrodas tāda paša nosaukuma ielā iepretī aptiekai. Līdzās šādos veikalos ierastajām precēm šeit vēl tirgojas ar piena produktiem.

• Šogad Preiļu civiltāvokļa aktu reģistrācijas nodaļā ir reģistrēti 102 jaundzimušie, 63 mirušie, noslēgta 81 laulība un izdarītas 89 šķiršanas. Šķiršanas lielais skaits izskaidrojams ar pilsonības statusa noformēšanu. Meitenēm populārākais vārds ir Santa, Kristīne un Karīna, bet zēniem — Oskars un Edgars. Krievu tautības vecāki saviem bērniem dod Aleksandra un Vitālija vārdus. Jāpiebilst, ka beidzot atkal atgriežas Annas un Marijas.

• Katru gadu Jasmuižā Raiņa mājā viena izstāde ir veltīta konkrētam dzejnieka darbam. Šogad tā ir luga «Spēlēju, dancoju». Izstādē izvietotie nošu pieraksti un iestudējumu fotogrāfijas, afišas, Raiņa uzmetumu kserokopijas, tērpi un izrādēs izmantotie priekšmeti ļauj izsekot lugas «Spēlēju, dancoju» vēsturei. Šo izstādi, tāpat kā pagājušajā gadā «Daugavai» veltīto, ir sarūpējusi muzeja darbiniece Daiga Lapāne, bet iekārtojusi māksliniece Sanita Zvejniece.

AICINĀJUMS

Latvijas Republikas lauksaimniecības produkcijas ražotājiem

Pašreizējā situācija lauksaimniecībā ir kļuvusi katastrofāla. Praktiski pusgadu piena un gaļas iepirkuma cenas nesedz pat materiālās izmaksas, nemaz nerunājot par to, ka par ieguldīto darbu arī būtu jāsaņem samaksa. Turklāt pēdējā laikā energoresursu cenu pieaugums apstēd lauksaimniecības produktu iepirkuma cenu pieaugumu, līdz ar to vēl vairāk pasliktinot situāciju, bet pašreizējās graudu iepirkuma cenas noved piena un gaļas ražošanu līdz absurdam.

Galvenais ir tas, ka nav nekādu cerību uz stāvokļa uzlabošanu, bet, sākoties lopu ziemošanas periodam, ražošanas izmaksas vismaz dubultosies. Mūsaprāt, tas liecina, ka LR valdība nepievērš lauksaimniecībai vajadzīgo uzmanību vai arī nezina, kā izkļūt no pašreizējās situācijas.

Tāpēc Preiļu rajona Rožkalnu pagasta zemnieku kopsapulce izsaka atbalstu Cēsu, Limbažu, Madonas un Valkas rajonu lauksaimnieku aicinājumam Latvijas iedzīvotājiem un papildus izvirza vēl sekojošas prasības:

1. LR valdībai tuvākajā laikā veikt pasākumus iepirkuma cenu un ražošanas izmaksu sabalansēšanai. Ir jāapzinās, ka lauksaimniecība bez subsīdijām un dotācijām nespēs ražot lētu produkciju.

2. Veikt lauksaimniecības produkcijas pārstrādes uzņēmumu privatizāciju, nodot tos lauksaimnieciskās produkcijas ražotāju rokās.

3. Nokārtot jautājumu par pārstrādes uzņēmumu atbildību gadījumos, kad netiek samaksāts par iepirkto produkciju.

4. Atcelt izvedmuitu lauksaimniecības precēm, kas padara mūsu produkciju vēl konkurēt nespējīgāku ārējā tirgū.

5. Sakarā ar sausuma izsūkto neražu lūdzam rast iespēju norakstīt šī pavasara sējai izlietos īstermiņa kredītus un daļu ilgtermiņa kredītu.

Ja valdība nespēj nodrošināt šo nosacījumu izpildi, tad tas tai ir godīgi jāatzīst un jāatkāpjas.

Ja mēneša laikā situācija lauksaimniecībā ievērojami neuzlabosies, tad pārstāsim piegādāt savu produkciju pārstrādes uzņēmumiem un prasīsim LR parlamentam valdības demisiju.

Mēs aicinām visus ar lauksaimniecību saistītos Latvijas iedzīvotājus atbalstīt mūs šajās prasībās. Mums ir jāapzinās, ka pašlaik nav nevienas sabiedriskas vai politiskas organizācijas, kas mūs aizstāvētu, nevis savas politiskās ambīcijas. Tāpēc jāsāk pašiem organizēties pagastu līmeņos un jāapvienojas savu interešu un tiesību aizstāvībai. Uzskatām, ka ir nepieciešams tuvākajā laikā sasaukt lauksaimnieku sanākumi vai kongresu, kura delegāti būtu ievēlēti pagastu sapulcēs.

Aicinājums pieņemts
Rožkalnu pagasta zemnieku kopsapulcē

1992. gada 23. jūlijā

CIENĪJAMIE LASĪTĀJI!

Sākusies parakstīšanās uz laikrakstu «Novadnieks» septembrim un turpmākajiem mēnešiem.

Parakstīšanās maksa (bez piegādes) — 21 rublis mēnesī (četriem mēnešiem — 84 rbl., trijiem — 63 rbl.).

Atcerieties: tie, kas nokārtos parakstīšanos uz «Novadnieku» līdz 20. augustam, būs ieguvēji, jo nepārtrauktās inflācijas apstākļos abonēšanas maksa jau ar septembri var tikt palielināta. Aicinām pagarināt parakstīšanos arī tos lasītājus, kas «Novadnieku» pasūtījuši līdz 1. oktobrim.

ALGAS PAGAIĀM TIEK IESALDĒTAS

Minimālās darba algas netiks paaugstinātas ātrāk par šā gada oktobri, LETA korespondentiem pastāstīja Latvijas valdības preses sekretārs Mintauts Ducmanis. Pret minimālo algu palielināšanu pirms 1. oktobra iebilst Starptautiskais valūtas fonds, jo tikai ar šo datumu stāsies spēkā Augstākās Padomes apstiprinātās izmaiņas nodokļu likumdošanā un arī krasi pieaugs iedzīvotāju izdevumi sakarā ar apkures sezonas sākšanos.

LETA

Sāk darboties «Novadnieka» informācijas dienests

**Cienijamie lasītāji! Ar augustu sāk darboties
«Novadnieka» informācijas dienests.**

Ik dienas, izņemot sestdienas un svētdienas, piezvanot no plkst. 9.00 līdz 13.00 pa tālruni 22154, jūs varat:

- paziņot par notikumiem savā pagastā, pilsētā, darba vietā;
- darīt zināmu savu viedokli par sabiedriski politiskajām un sociāli ekonomiskajām norisēm republikā, rajonā, pagastā, pilsētā;
- izteikt savas domas par to, kādas tēmas un jautājumi «Novadniekā» jāatspoguļo plašāk un vairāk;
- izteikt citus savus priekšlikumus.

Jūsu informācija un ierosinājumi tiks izmantoti «Novadnieka» materiālu sagatavošanā.

Par ko maksāju, ko saņemu?

Bieži presē, televīzijā, radio un privātās sarunās dzird apgalvojam, ka viss tiek pielīdzināts pasaules cenām. Maksa par komunālajiem pakalpojumiem jāpielīdzina pasaules tirgus cenām. Maksa par sadzīves pakalpojumiem arī. Litrs piena pasaulē maksā tikpat, cik litrs benzīna. Un tā tālāk un tā joprojām viss aug savā dārdzībā il kā atbilstoši pasaules standartiem. Tikai algas paliek mūsu pašu vecajam sociālismam atbilstošas. Bet es šoreiz nedomāju savu viedokli izteikt par algu, bet gan par to mazumiņu, kas nu mums katram ir, kā tas tiek izķeksēts no mūsu makšiem un ko mēs par to saņemam.

Pasaulē, maksājot brīvo cenu, katrs zina, ko pērk un ko viņš par samaksāto saņems. Turpretim mēs maksājam tāpat kā vecajos «labajos» laikos, un nevienam nav daļas, ko mēs iegūstam par samaksāto. Ziemā noteica jaunas cenas par apkuri, silto ūdeni. Tikai siltums dažā dzīvoklī bija pavājš, bet karsto ūdeni daudzdzīvokļu māju ceturtajos, piektajos stāvos vispār nejuta. Ilgi tecēja remdens ūdens, līdz kāda siltāka lāse atritēja. Kāpēc? Nevienam vainu nemeklēja. Lai tek dzeramais ūdens tieši kanalizācijā! Lai bezmērķīgi strādā lieljaudīgie sūkņi, par visu maksās dzīvokļu īrnieki. Un mēs maksājam ne tikai par to, kas pa mūsu dzīvokļu krāniem aizplūst. Mēs maksājam arī par tām ūdens strauēm, kas plūst pa ielām un pa applūdušajiem pagrabiem. Tā pa rublītim vien tiek iztukšoti bagāto un nabago maki bez sirdsapziņas pārmetumiem. Neviena vara nevar pieņemt ne likumu, ne rīkojumu, ar kuru uzceltu nepārvaramu barjeru nesaimnieciskumam, aizliegtu strādāt pa roku galam un saņemt nenopelnīto naudu.

Ar bažām gaidām rudenī. Cik maksās

apdzīvojamā platība un tai nepieciešamā aprūpe. Vai atka! visi maksāsim pēc deguniem. Tā taču pasaules praksē nav pieņemts. Mēs katrs zināsim, kā ļauj rīkoties mūsu maks. Ja skaitītājs tāpat kā elektrībai būs siltajam, aukstajam ūdenim, siltumam, gāzei, tad zināsim, ka maksājam par iztērēto, bet ne kā tagad — uz degunu noteikto summu. Dedzini gāzi vai ne, bet maksā tikpat daudz, kā cits, kurš kurina gāzes pavardu visu dienu. Tad maksāsim par karstu ūdeni, bet ne par remdenu vasaras lietu. Tad maksāsim par komunālo pakalpojumu, kuru izlietojam savām vajadzībām, bet ne to summu, kuru nosaka pašlaik esošie komunālie monopoli. Tad viņi, manuprāt, būtu spiesti domāt, ne tikai kā noteikt pasaules cenu, bet arī kā sniegt savus pakalpojumus pasaules līmenī.

Bet vai šādi ir kāds sācis domāt? Manā rīcībā nav neviena šāda fakta.

Samaksa par telefonu augusi reibinošā ātrumā. Kas ir uzlabojies sakaru sistēmā? Nereti pie kaimiņa ātrāk aiziet, kā piezvanīt. Pacieties, pacieties, debesīs labāki būs. Kas, izņemot samaksu, mainījies pasta piegādē? Esmu interesējies, bet zaimus vien dzirdējis. No vienas pilsētas iestādes uz otru pasta ceļo nedēļu. Pastkastītēs sūtījumi laikā netiek ielikti, un nereti laikraksti, žurnāli un citi sūtījumi pazūd bez pēdām. Kas par to atbild? Kas atmaksās abonenta lieki iztērēto naudu? Klusums. Kā senajos sociālisma laikos. Tikai maksājumi pieaug.

Arī lauciniekiem izdevumi palielinās uz nekontrolējamu blakus maksājumu rēķina. Starpnieks starpnieka galā, un visi grib sev sagrābt lauvu tiesu. Bet patērētājam tirgū vai veikalā jāsamaksā par visu — atbilst produkcija pasaules standartam vai ne. Nesaprotu, kāpēc neviens to negrib redzēt, izprast un ie-

bilst šādai aplamībai. Varam katrs atteikties no nekvalitatīvajiem, bet dārgajiem pakalpojumiem, bet ko saņemt vietā? Ciešam kā zobu sāpes, bet maksājam. Var mums būt lielas algas. Varam būt spējīgi samaksāt. Bet vai dzīve būs labāka? Ja mums līdzās esošie monopoli cels tikai cenu, bet nedomās par savu atbildību maksātāja priekšā, tad nekur tālāk par vecajiem «labajiem» laikiem netiksim. Bet šo uzņēmumu un iestāžu rīcību, manuprāt, var mainīt tikai konkrēti likumi un rīkojumi, kas aizliegtu saņemt naudu, kuru viņi nav nopelnījuši.

**Gunārs Šimkevics
«Bauskas Dzīve»**

◆ **REDAKCIJAS PIEBILDE.** Šajā rakstā izvirzītie jautājumi ir aktuāli arī ikvienam mūsu rajona iedzīvotājam. Patiešām — cenās teju teju būsim sasnieguši pasaules līmeni, bet vai pasaules standartiem atbilst mūsu preces un pakalpojumi? Tikai viens piemērs. Preiļu pilsētas valde kopā ar siltumtīklu uzņēmumu rēķina, cik avansā iekasēt no daudzdzīvokļu namu iedzīvotājiem naudas kurināmā iegādei (summas ir vairāk nekā iespaidīgas), bet nav dzirdēts, ka kaut reizi būtu spriests, kā beidzot sakārtot siltumtrases, lai dārgais kurināmais nav jātērē zemes apsildīšanai (jebkuru siltumtrasi Preiļos ziemā nekļūdīgi bez jebkādam shēmām var atrast pēc nokusušā sniega)? Kāpēc neviens nerēķina šos zaudējumus? Varbūt tāpēc, ka arī par šo zemes apsildīšanu maksā nevis pilsētas vadība vai siltumtīklu uzņēmums, bet mēs — īrnieki? Šādu piemēru uzskaitījumu (un ne tikai komunālajā saimniecībā) varam turpināt vēl un vēl. Kamēr nebūs likumu, kas garantē īrnieka (pircēja utt.) tiesības, tikmēr būs vieta sociālistiskajam bezatbildīgam, un pasaules līmenis pie mums būs vienīgi cenās.

ZIŅAS NO PAGASTIEM

Kaimiņiem ceļu nedos

Rožkalnu pagasta vadība nolēma lūgt palīgā policijas darbinieku, lai sauktu pie prāta kādu zemnieku P. Vienā jaukā dienā šis zemnieks ar betona blūkiem aizsprostoja ceļu, kas ved pāri viņa zemei un pa kuru līdz šosejai jābrauc citu māju ļaudīm. Šajā gadījumā pār-

kāpts ne tikai zemes lietošanas likums, bet aizmirsta arī tāda lieta, ka zemniekam vienlīdz labi jāprot kopt lopus, tīrumus un sadzīvot ar tuvākajiem kaimiņiem. Kaut gan stāsta, ka zemniekam P. arī ar tīrumu kopšanu tā nu esot kā esot, jo mieži ieauguši usnēs...

Žāvēts spārniņš un alutiņš — vidsmuiziešiem

Galēnu pagastā pagājušo trešdien durvis vēra veikals, kurā savus ražojumus pārdos paju sabiedrība «Galēni». Jau pirmajās dienās te varēja nopirkt žāvētus un svaigus broilerus, tomātus, gurķus, pašu darītu alu. Veikals pare-

dzēts arī tam, lai pagasta ļaudis tajā varētu nodot dažādu produkciju pārdošanai. Šeit saimnieko Margarita Miglāne. Veikala telpām izmantota bijusi pasta ēka. Bet sakaru nodaļa pārcēlusies uz jaunu māju.

Par ziemu domājot, smieklī nenāk

Galēnu pagasta ļaudis norūpējušies. Kā pastāstīja pagasta grāmatvede Valentīna Bogdanova, nav ne mazākās iespējas sameklēt naudu kurināmā iegādei, lai ziemā apsildītu apmēram 80 dzīvokļus daudzstāvu mājās un trīs Līvānu mājas. Ar 200 tūkstošiem, kas ir solīti no rajona budžeta, ir daudz par maz. Bet nav arī cerību, ka tie, kam ziemā būs nepieciešams siltums, tagad

spētu tos daudzos tūkstošus samaksāt uzreiz, lai būtu par ko nopirkt kurināmo. Labi vismaz, ka skolā saglabāta krāšņu apkure.

Līdzekļu nav arī, lai turpinātu jaunās ēkas celtniecību, kas kādreiz bija paredzēta kā bērnudārzs, bet tagad domāta ambulancei, sadzīves pakalpojumiem un citām vajadzībām. Ēka dabūta zem jumta, bet visi pārējie darbi apstājušies.

Pilsoņu reģistrācija rit gausi

Turku pagastā reģistrēti tikai pirmais pussimts iedzīvotāju, kaut īstenībā viņi ir pāri tūkstošiem.

Darbu sarežģī tas, ka ar visiem to iedzīvotāju, kuri ierodas uz reģistrāciju, dokumentiem ir jābrauc uz Līvāniem, kur savukārt laiku pa laikam ierodas

Pilsonības un imigrācijas departamenta Preiļu nodaļas vadītājs P.Upenieks. Līvānos pašē tiek iespiests attiecīgais ieraksts. Tomēr cilvēku ieinteresētība varētu būt lielāka, galu galā tā taču ir vajadzīgs viņiem pašiem, nevis pagastam.

L.Rancāne

Albertiņa sūtījums un pats kungs — Preiļos

Diezgan problemātiska ir zāļu sagāde, sevišķi bērniem. Un vēl nesenu Preiļu slimnīcas bērnu nodaļas medīki bija noraižējušies par to, kā pārdzīvot tuvojošos ziemu ar tās pastāvīgajām pavadoņiem — slimībām. Uz beigām gāja arī humānās palīdzības sūtījumi, uz kuriem arī praktiski turas bērnu nodaļa. Nu arī Preiļos nonācis sūtījums no organizācijas «Baltic Mercy Lift Walkathon», kuras atbildīgais vadītājs Čikāgā ir Rūsiņš Albertiņš. Preiļu slimnīcā nonāca piecas kastes ar šķidrājiem vitamīniem zīdaiņiem, četras kastes amoksicilīna suspensijā un trīs kastes ar amoksicilīnu tabletēs, sešas kastes ar divu veidu vienreizējās lietošanas šļircēm. Pa vienai kastei no katra veida sūtījuma nodots Līvānu zonālajai slimnīcai. Nevarot gan vēl uzminēt, cik plašā apjomā ziemā plosīsies gripa un kādus pārsteigumus tā sagādās, tomēr tai pretī bērnu ārsti raugās cerīgāk.

Kā pastāstīja rajona centrālās slimnīcas galvenā ārsta vietniece Kazimira Morāne, saņemtās antibiotikas ir tieši pneimoniju, bronhītu un tamlīdzīgu slimību ārstēšanai. Tās slimajiem bērniem uz receptēm varēs izrakstīt arī iecirkņu ārsti poliklinikās. Pavadvēstulē, kas saņemta reizē ar zālēm, rakstīts, ka par tām nedrīkst likt slimniekiem maksāt, ka tās nedrīkst arī pārdot. Pats Albertiņa kungs bija ieradies pagājušo nedēļu arī Preiļos, tāpat kā viņš to darīja visu to rajonu slimnīcās, uz kurām zāles tika nosūtītas. Tādējādi šim sūtījumam raksturīgs, ka ir vēl līdz šim nebijusi kontrole par zāļu izmantošanu. Pēc Albertiņa kunga pieprasījuma visur ir jābūt ieviestam reģistrācijas žurnālam, kurā tiks norādīts, kam, kad un cik zāļu izsniegts, bet pēc tam šis žurnāls ar uzskaiti un jauniem pieteikumiem jānosūta uz Čikāgu.

No ASV saņemts arī cits sūtījums, arī lielākoties paredzēts bērniem. Tajā ir antibiotikas, bērnu aspirīns, tilemols. Bet pirms tam slimnīcā pienāca sūtījums no Vācijas, kurā pārsvarā ir šļircēs, pārsienamais materiāls, ģipša saites, piecas kastes ar adatām.

Kā pastāstīja K.Morāne, slimnīcā vislielākās grūtības ir ar astmatiskajiem līdzekļiem, arī sūtījumos tos parasti nesāņem.

L.Rancāne

Rīgas Tehniskās universitātes Rēzeknes mācību konsulāciju punkts

izsludina studentu uzņemšanu neklātienēs nodaļā
ar latviešu un krievu apmācības valodu

1992./93. mācību gadā sekojošos profilos:

- 1) būvniecība,
- 2) ekonomika,
- 3) elektrozinības,
- 4) mehānika, ietverot vieglo rūpniecību.

Dokumentus pieņem līdz 14. augustam.

Iesniedzamie dokumenti:

- 1) iesniegums (raksta uz vietas),
- 2) vidējās izglītības dokuments,
- 3) 6 fotokartiņas (3 x 4 cm),
- 4) medicīnas izziņa (forma 086/y),
- 5) pasi uzrāda personīgi.

REFLEKTANTI KĀRTO IESKAITI MATEMĀTIKĀ (RAKSTOS).

Personas, kuras vidusskolu beidzot apbalvotas ar zelta vai sudraba medaļu, vai beidzot vidējo speciālo mācību iestādi saņēmušas diplomu ar izcilību, ieskaita bez ieskaitei kārtošanas. Vidējās speciālās mācību iestādes beigušie, stājoties radniecīgā profilā var tikt uzņemti uz pārrunu pamata.

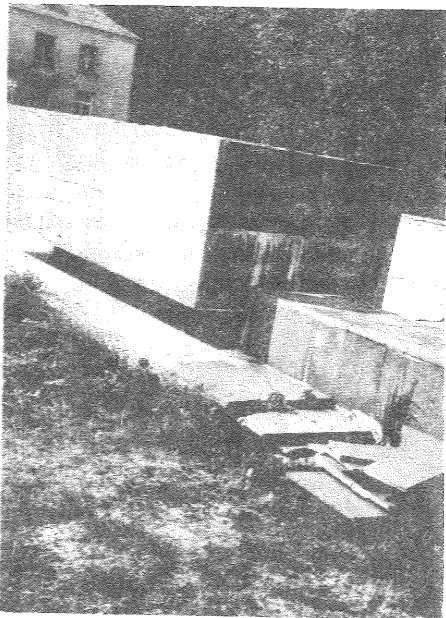
□ Dokumentus pieņem: Rēzeknē, Atbrīvošanas alejā 76, darba dienās no 10.00 līdz 19.00 un 8. augustā no 9.00 līdz 14.00. Telefons 25150.

Maza ekskursija

Ar fotoaparātu un bloknotu Preiļu ielās

Ļoti daudzu pilsētu vēsture tā vai citādi ir saistīta ar dzīvnieku pasauli. Senās Romas dibinātājus Romuļu un Remu izbaroja vilcēne, bet vēlāk šo pilsētu izglāba zosis, brīdinot par ienaidnieka tuvošanos. Brēmenē ir pieminējis slavenajiem muzikantiem Gulbis ir gan pilsētas ģerbonī, gan arī veido tās nosaukumu — Gulbene. Arī Līvānu ģerbonī redzams mazputniņš, tāpat kā Preiļu — krauklis.

Ar pēdējo ceļinieki var sastapties tikai pilsētas centrā, jo Preiļu uzrakstos ceļu

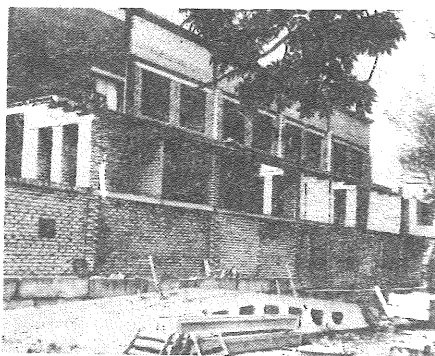

malās joprojām var samānīt pussalauztus padoņņu laika pseidoģerbonus. Tas — par pilsētas vizītkarti runājot. Bet, kā jau ekskursantiem klājas, sāksim ar Preiļu centru, ar Tirdzniecības laukumu.

Nu ko, gudrības simbols — krauklis — akmeņi iemūžināti, lai arī tautā par vārnu to sauc, laikam jau pēdējo pārlieku lielā daudzuma dēļ. Bet ja šobrīd kāds putns ir nometies zālājā līdzās, redzīga acs pamanīs arī iezogojuma nepabeigto apmali. Un tad, acis laižot apkārt laukumam, skats atduras pret betona sienu — kādreizējo Goda plāksni, bet tās vēsturisko lomu šodien atminas tikai paši preiļieši. Ciemiņiem tā ir un paliek tāds savdabīgs arhitektūras pieminēklis. Tukšs un plīks.

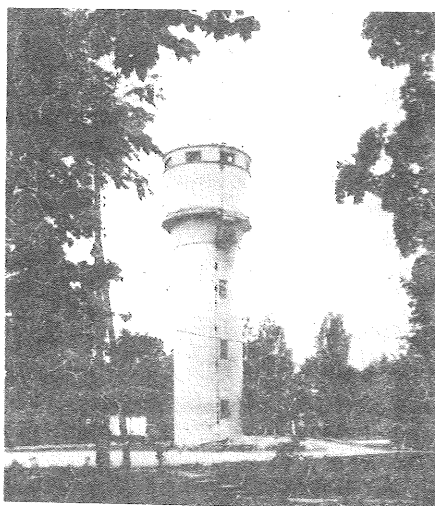
Bet pieminēklis baznīcas dārzā ir grūti pamanāms, jo to aizsedz gan aīšu stends, gan preses kiosks. Un tikai pieejot pie baznīcas vārtiem, varam aplūkot šo vienkāršo pieminēkli, ko par Latgales māti dēvējam. Un tepat līdzās — plāksne, kas vēsta par vēl vienu iespējamo pieminēkli Tirdzniecības laukumā. Vēl viens pieminēklis, šoreiz arhitektūras, pati baznīca — vienīgā, kas palikusi dzīva ilgajos juku laikos. Bet atstarpe starp baznīcas dārza austrumu žogu un mācītāja māju ienes disonansi. Pavasarī nogrieztu liepu celmi, malkas krāvums starp žogu un bez projekta celto garāžu, daudzie žogi...

Raiņa bulvāris, kā jau prezentācijas objekts, no vieniem vārtiem līdz otriem ved uz parku. Šeit vecās celtnes līdzās jaunajām, tāpat kā liepas, veido pilsētas galvenās ielas seju. Vecā slimnīcas ēka — tagadējā tuber-

kulozes slimnīca — aiz kuras pat nemēģina slēpties topošais ķirurģijas korpuss ar pāreju uz centrālās slimnīcas ēku un tālāk uz polikliniku. Vienīgi pašā ielas malā savrupa detaļa — vārti. Aiz tiem reiz bija vecicībnieku baznīca. Vai šie vārti paliks uz vietas, vai arī tiks iekļauti jaunās baznīcas ansambļā? Jau uzsākts nulles cikls jaunā dievnama celšanā pie kapiem.

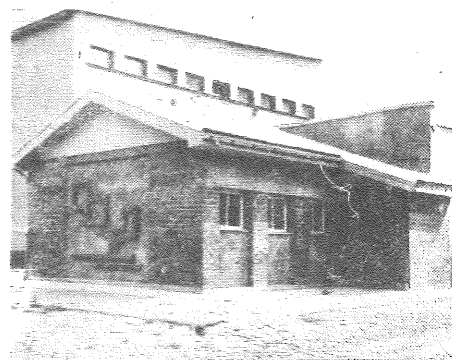
Pēc tipveida projekta būvēti kinoteātris,

viesnīca, bijusī partijas komitejas ēka, izpildkomiteja un kultūras nams, vienīgi to izvietojums un savdabīgās piebūves nerada vienmuļu iespaidu. Toties beznosaukuma laukums, kur kādreiz dižojās Leņina galva, rada pamestības iespaidu. Šķiet, ka ar šī pieminēkļa pārsteidzīgi ātro aizvākšanu, tas ir pamests likteņa varā: pamazām tiek izvāzātas pieminēkļa pakājes plāksnes, pats laukums aizaug ar nezālēm, kaut arī uz to ik dienas pa saviem logiem nolūkojas šodienas vara.

Šī pamestības sajūta pilnā mērā pārņem, izejot parkā. Par kapliču nerunāsim. Par zirgu stalli arī nē. Pat par pili — nē! Šeit pat visi kopā mēs kārtējo reizi esam bezspēcīgi. Bet kā to ieskaidrot ciemiņiem? Viņi mūs nesaprot un nesapratīs.

Ja jūs vēl atceraties Andreja Tarkovska filmu «Stalkers» ar tās drausmīgajām ainavām, tad dzīvā (?) dabā to pilnībā var redzēt, tagad ejot no Pils ielas līdz kādreizējam Baltajam tiltiņam, kur bija ūdenskritums. Pilnīgi noplicinātā lauce atgādina tankodromu. Arī stāvošas daudzjaudīgas kāpurķēžu

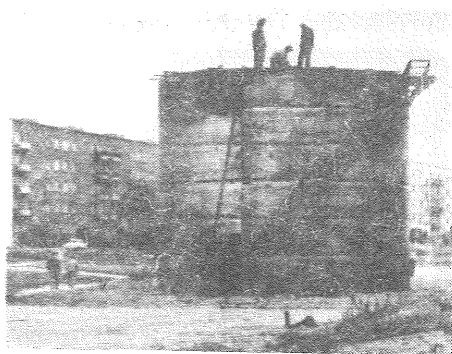
tehnikas šeit pietiek. Tiekot tam visam garam, beidzot sasniegts tiltiņš. Nolaistā ūdenskrituma akmeņi jums droši vien ļaus nodoties meditācijām. Ja vien netraucēs smirdoņa.

Vienīgais gaišais plankums šajā nesaprotamajā zapķī ir estrāde. Svaigi krāsota. Bet šeit var tiešām kļūt pārāk gaišs, jo gan pie estrādes, gan slarmešu masta elektrošadales skapišiem izrautas durtiņas. Viss vajā! Vai kāds negrib pārbaudīt savas zināšanas elektrotehnikā? Laiņi lūdzam! Ne par velti tepat pāri ielai atrodas pati elektrosaimniecība.

Transporta stāvvietā pie kādreizējā ūdensatorņa tomēr neiesakām apstāties: teju teju kāds ķieģelis nolidos uz galvas, jo tornim sen vairs jumta nav. Pa Sporta ieliņu dodamies uz centra pusi, gar stadionu, «Madaru»... Pie mājas numurs 4 ieprieti bērnodarīšanai tikko nozāģētas divas liepas. Zari nenovākti un pašas nesazāģētas. Toties tagad tās netraucēs saimniekot dārzinā.

Sporta klubs «Cerība» tā arī nevar pabeigt savu kompleksa celtniecību. Trūkst līdzekļu. Bet varbūt svētības? Jo tas cenšas atņemt bijušās luterāņu baznīcas vietu.

Pa Liepu ielu uz leju ejot, nokļūstam līdz vecajiem kapiem. To vienā pusē komunis-

tiskā terora upuru piemiņas krusts, otrā — top šķidrā kurināmā uzpildes tūlne.

Svaigi krāsots pretī veras sadzīves pakalpojumu nams. Arī rajona universālveikals ir ieguvis izteiksmīgu izskatu. Bet tam līdzās pilsētas jaunceltne — tualete. Reti kurā pilsētā ir dzirdēts, ka pēdējos gados būtu tapis līdzīgs objekts. Zēl tikai, ka tas tā arī nefunkcionē. Droši vien nav skaidrības, cik iekasēt? Rubli vai divus. Bet varbūt pat veselus trīs, kā tas ir Rīgas dzelzceļa stacijā. Bet krievu naudā pat četrus. Galvaspilsētas pieredze ir jāņem vērā.

Bet tepat jau līdzās arī autostācija. Un, samaksājot bargo braukšanas naudu, var pamest Preiļus.

1992. gada jūlija pēdējā dienā ceļoja
Voldemārs ROMANOVSKIS
un Jānis SILICKIS

Par dažu novadnieku likteņgaitām emigrācijā

Izskatot trimdā izdodamā latgaļu laikraksta «Latgolas Bolss» numurus ilgākā laikposmā, sastopami vairāku centīgu cilvēku likteņstāsti, kuru dzīves sākums vai darba gaitas saistīti ar Preiļu rajonu.

1971. gada 12. jūnijā Kaizerslauternā (Vācijā) miris latgaļu kultūras darbinieks Juris PLACINSKIS. Viņš dzimis 1905. gada 30. janvārī Preiļu pagastā un audzis ticīgā latgaļu ģimenē, kurā cienīti senču tikumi. Mācījies Daugavpils skolotāju institūtā un pedagoga darbu veicis līdz pat emigrācijai 1944. gadā. Paralēli darbam skolā aktīvi darbojies latgaļu presē. Arī Vācijā nometņu laikā strādājis skolā, darbojies presē, apkopojis katoļu garīgās dziesmas Adventes un Ziemassvētku laikam. Turpinot dzīvot Vācijā, Reinzemē strādājis par latgaļu preses korektoru, lieliski izmantodams zināšanas, kas bija iegūtas, mācoties Daugavpilī pie Valērijas Seiles. Pats publicējies presē ar oriģinālapcerējumiem un tulkojumiem. Cilvēki, ar kuriem J.Placinskim bijusi saskare Vācijā, raksturo viņu kā taktisku un nosvērtu, stingru principu cilvēku, kurš ļoti daudz darījis latgaliskuma labā, rūpējoties par pareizu rakstu valodu. Jura Placinska ārēji necilo, bet kopumā lielo un nozīmīgo veikumu augstu novērtējuši Latgaļu pētniecības institūts, Andrieva Jūrda fonds un Latgaļu izdevniecība.

1971. gada 22. novembrī Mičigānā (ASV) miris Tomašs SALCEVIČS. Viņš dzimis 1892. gada 7. oktobrī Varakļānu muižā, bet no 1907. gada dzīvojis Līvānu pagastā Rožonovas muižā, kuru iepircis viņa tēvs. Tomašs Salcevičs beidzis Daugavpils reālskolu, bet pirms pasaules kara sākuma — artilērijas virsnieku kursu Kronštātē. Pēc kara viņš saimniekojis savā saimniecībā Rožonovā, rosīgi piedalīdamies pagasta saimnieciskajā dzīvē. Nodibinājis un vadījis Rožonovas piensaimniecības sabiedrību, kopā ar brāli Jāni nodibinājis krāj- aizdevu sabiedrību, vadījis arī lopkopības biedrību. Dažus gadus darbojies kā pagasta padomes loceklis. Tomašs Salcevičs bijis rezerves virsnieks, 18. aizsargu jātnieku pulka eskadrona koman-

dieris. 1944. gada jūlijā devies bēgļu gaitās uz Vāciju, pēc tam izceļojis uz ASV. Tur, centīgi strādājot, ticis pie savas mājas un lielāka zemes gabala, izveidojis skaistu dārzu. Allaž cienījis sava dzimtā novada tradīcijas, latgaļu drukāto vārdu, pareizi runājis latgaliski (lai gan bijis poļu izcelsmes). Aizgājējam palikusi dzīvesbiedre Helēna (dzim. Briška, 1913. gadā Preiļu pagastā).

1968. gada 1. jūlijā Indianapolē (ASV) savā darba vietā pēkšņi miris matemātikas maģistrs Pēteris PRIŽEVOITS. Viņš dzimis 1907. gada 3. jūlijā Vidsmuižas pagasta Brišku ciemā. Pirmā pasaules kara izraisīto juku rezultātā viņa ģimene nokļuvusi Krievijā, kurā Pēteris arī sācis skolas gaitas. Pēc atgriešanās Latvijā 1920. gadā Priževoiiti apmetušies uz dzīvi Rēzeknē. Pēteris 1927. gadā beidzis Rēzeknes vidusskolu un iestājies Latvijas universitātē, kuru absolvējis 1935. gadā ar matemātikas maģistra grādu. Strādājis par skolotāju Aglonas ģimnāzijā, bet pēc Dr.A.Broka arestēšanas 1941. gada 30. decembrī iecelts par ģimnāzijas direktoru. Sākot ar boļševiku okupāciju 1940. gada vasarā un līdz pat dzimtenes atstāšanai 1944. gada vasarā Aglonā darbības apstākļi bijuši ārkārtīgi smagi — gan baigajā gadā, gan vācu okupācijas varas laikā.

Dzīvojot Bavārijā bēgļu nometnēs, strādājis kara rūpnīcā, no 1945. gada — par matemātikas skolotāju latviešu ģimnāzijā. Uz ASV Priževoiitu ģimene izceļojusi 1949. gadā. Tur Pēteris strādājis kā inženieris - fiziķis lielā uzņēmumā, ar lielu atbildības sajūtu veicdams savus pienākumus. Vērtēts kā priekšzīmīgs katolis un latgalietis, kas augstu cienījis dzimto valodu un tēvu tradīcijas, piekopdams tās savā ģimenē. Viņu izvadot, dziļi izjustu runu turējis tēvs Dr.Staņislavs Škutāns no Čikāgas — aizgājēja darba biedrs un draugs no Aglonas laikiem, kā arī bijušais Aglonas kolēģis profesors Leonards Latkovskis. No aizgājēja atvadoties, literāts Konstantīns Krusts teicis viņa trijiem dēliem (Ēvaldam, Konrādam un Antonijam): «Jūs patiešām varat būt lepnī, ka jums bija

tāds tēvs.» Kopā ar dēliem aizgājējam svešumā palikusi dzīvesbiedre Ieva (dzim. Zeile, strādājusi par skolotāju Aglonas sešklasīgajā pamatskolā).

Diemžēl, četrus gadus vēlāk, 1972. gada 26. oktobrī, pašos spēka un brieduma gados negaidīti un traģiski aizgājis mūžībā Pētera dēls — spējīgais un talantīgais gleznotājs Ēvalds Priževoiits. Viņš bija dzimis 1937. gada 5. augustā Aglonā, apprecējies 1968. gada 1. jūnijā. Māksla bija viņa aicinājums un vienīgā sirdslieta. Viņš sekmīgi bija organizējis savu glēznu personālizstādes, daudzas gleznas veidojis pēc Latgales skatiem un motīviem. Aizgājējam palikusi dzīvesbiedre Elizabete — mākslas priekšmetu skolotāja.

1984. gada 10. septembrī Indianapolē miris Staņislavs KAŽA. Viņš dzimis 1910. gada 24. septembrī Preiļu pagasta Kažu sādžā. Pēc Preiļu pamatskolas beigšanas mācījies Aglonas ģimnāzijā, bet no 1931. gada strādājis Latvijas universitātes Lauksaimniecības fakultātē. Strādājis Silajāņu pagasta valdē, vienmēr sniedzot palīdzīgu roku Latgales zemniekiem. Pēc 1940. gada jūnija darbu pagasta valdē nācies atstāt. Strādājis Maltas virsmežniecībā, pēc tam atgriezies dzimtajā pagastā — Preiļos. Bijis Preiļu pagasta vecākais un Preiļu pilsētas galva, izcēlies ar augstu godīgu un taisnīgu izturēšanos pret visiem cilvēkiem. Staņislavs Kaža allaž bijis dzimtās zemes patriots, aktīvi darbojies aizsargu organizācijā. 1944. gadā kopā ar ģimeni izbraucis uz Vāciju, bet 1950. gadā emigrējis uz ASV. Vienmēr ņēmis aktīvu līdzdalību sabiedriskajā dzīvē, darbojies Latviešu sabiedriskajā centrā, Latgaļu pētniecības institūtā, bijis Indianas Latviešu katoļu biedrības valdes loceklis un valdes priekšsēdētājs. Būdam rūpīgs ģimenes tēvs, izaudzinājis kopā ar sievu Helēnu trīs meitas — Annu, Aleksandru un Kornēliju. Viņiem augot divpadsmit mazbērni.

Pēc šiem īsajiem likteņstāstiem atliek novēlēt kādreizējiem Preiļu puses novadniekiem vieglas smiltis svešu zemju kapsētās.

Ā.Borbals

Demokrātiskās centra partijas paziņojums

LETA. Demokrātiskās centra partijas iniciatoru grupa nākusi klajā ar paziņojumu. Dokumentā teikts, ka DCP mērķis ir apvienot progresīvos spēkus, lai veidotu Latvijā tiesisku, demokrātisku eiropeisku valsti, veicinātu visu tās iedzīvotāju labklājību.

Šobrīd Latvija pārdzīvo dziļu ekonomisko un politisko krīzi, teikts paziņojumā. Strauji sarūk ražošana, privatizācija norit gausi, trūkst tirgus konkurences, monopoluzņēmumi diktē cenas. Enerģijas bads apdraud valsts neatkarību. Smaga kļūst tautas izdzīvošanas. Nepieredzēti sūrā situācija vieš cilvēkos apātiju un bezcerību, neticību valdībai un parlamentam. Šis noskaņas pastiprina varas iestāžu nespēja pārvarēt nekārtības un

haosu, izskaust korupciju ierēdniecībā un nacionālo bagātību izlaupīšanu. Jaundibināmās partijas iniciatori brīdina, ka iluzora ir ideja glābt Latviju ar stipra vadītāja diktatūru, kas var izraisīt sabiedrībā dažādas nevēlamas sekas. «Mēs piedāvājam citu ceļu izejai no krīzes,» teikts paziņojumā, «tā iezīmes — realisms, ekonomiskās un politiskās stabilitātes nostiprināšana, interešu saskaņošana». Iniciatīvas grupa uzskata, ka ir pienācis izšķirošais brīdis apvienot demokrātiskos spēkus partijā, un aicina savu ideju piekritējus veidot grupas Latvijas rajonos, pilsētās un pagastos.

Demokrātiskās centra partijas dibināšanas kongresu paredzēts sasaukt jau oktobrī. Tālrunis uzziņām — 332818.

Pie kaimiņiem

TUVOJAS LATGALES ATBRĪVOŠANAS PIEMINEKĻA ATKLĀŠANA

21. jūlijā Rēzeknē, piedaloties pilsētas laicīgajai un garīgajai varai, sabiedrības pārstāvjiem, atjaunojamā Latgales atbrīvošanas pieminekļa (tautā dēvēta par Latgales Māru) pamatnē ar Rēzeknes katoļu baznīcas dekāna P. Zeiles svētību iemūrēja nerūsējoša tērauda kapsulu, kuras cilindrs atrodas šīs pieminekļa vēstures teksts un novēlējums nākamajam paaudzēm.

13. augustā Rēzeknes centrā Latgales atbrīvošanas no svešām varām pieminekļi ar uzrakstu «Vienoti Latvijai!», ko divreiz nogāza padomju okupācijas spēki, svinīgi augšamcelsies. Pieminekļa uzstādīšanas vietā jau vairākas nedēļas rit intensīvs darbs. No Sanktpēterburgā izgatavotajam granīta plāksnēm pabeigts būvēt pieminekļa postaments. Beidz ierīkot arī pašu laukumu. Tallinnas mākslas fonda kombinātā par dzimtenes un ārzemju latgaļu saziņošanu naudu bronza atlieta 4,5 m liela un 3,5 t smaga sievietes skulptūra, kas ar rokā augstu paceltu krustu svētī Latgali un visu Latviju. Augusta sākumā šo skulptūru pa daļām vedīs uz Rēzekni un uzstādīs uz sagatavotā postamenta.

AIZTURĒTAIS VAGONS AR KRIEVIJAS RUBLIEM PALAISTS UZ MASKAVU

Nakti no 27. uz 28. jūliju Rēzeknes mīta dzelzceļa stacijā Rēzekne-2 aizturēja pasažieru vilciena Rīga—Maskava vagonu Nr. 186, kurš bija pilns ar Krievijas rubļiem (runā, ka ap 3 miljardi) un kuru apsargāja 6 bruņoti vīri. Šis vagona, pēc muitas ziņām, nebija ieslēgts vilciena kopējā sastāva sarakstā, tam nebija ne vispārēju, ne muitas dokumentu. Tādēļ muitnieki vagonu atkabinauši no vilciena sastāva un vietējo zemessargu apsardzē paturējuši Rēzeknē. Pēc rīkojuma no «augšas» otrajā dienā nakti vagona ar Krievijas rubļiem no Rēzeknes palaists uz Maskavu.

Ar Rēzeknes muitas vadību sazināties un noskaidrot notikušo neizdevās. Kā pastāstīja laikraksta «Rēzeknes Vēstis» redaktora vietniece M. Nizinska, kas noskaidroja vagona ar Krievijas rubļiem aizturēšanas apstākļus, to uz Maskavu sūtījusi kāda Rīgas firma, kas saistīta ar vienu no Latvijas lielākajām komercbankām. Lieta, pēc M. Nizinskas vārdiem, esot neskaidra un netīra, bet visi gali noslēpti ūdenī.

Jānis Gurgons,

laikraksta «Diena» korespondents
Latgalē

XVII lauku sporta spēles beigušās

Ludzā ar plašu un šādam pasākumam nepieredzēli augstu reprezentāciju (AP priekšsēdētāja vietnieks V. Birkavs, premjers I. Godmanis un vēl trīs ministri un vairāki ministru vietnieki) noslēdzās XVII lauku sporta spēles.

Uz finālsacensībām bija ieradušies 1580 sportisti. Šīs tiesības bija jāizcīnā ļoti sīvās zonu un starpzonu sacensībās.

Sports ir sports, un diemžēl ne vienmēr uzvar spēcīgākais. Vajadzīga arī veiksmē, ko šoreiz (netaisnojoties) gribas attiecināt uz dažām mūsu komandām.

Futbolisti zonas sacensībās ar 1:0 pārspēja Krāslavu, uzvarēja augstākās līgas komandu «Dilar» no Daugavpils rajona, starpzonu sacensībās ar 6:0 sagrāva Aizkraukles komandu un pēdējā spēlē ar Jēkabpils rajona komandu, kuru bija pārspējuši kausa izcīņā un spēlējuši neizšķirti pirmās līgas meistarsacīkstēs, pietika ar neizšķirtu rezultātu. Visa spēles gaita uz to arī ritēja (pirmie atklājām rezultātu, visu otro puslaiku pēc tā izlīdzināšanas spēle noritēja pretinieka laukumā pusē), taču sešas sekundes pirms spēles beigām, lai gan ritēja jau 91. minūte (spēle notika Jēkabpilī), jēkabpilieši izdarīja sitienu pa mūsējo vārtiem, kurš izrādījās liktenīgs. Zaudējums ar 1:2, un dalītā 5.-7. vieta. (Jēkabpilieši Ludzā izcīnīja sudraba medaļas.) Tomēr futbolistus gribu uzteikt — par organizētību, cīņas un uzvaras gribu (treneris V. Točko).

Mūsu vīriešu basketbola komanda zonas sacensībās līdzīgā spēlē zaudēja nākamajiem lauku sporta spēļu čempioniem — LLU studentiem. Sievietes ar viena punkta starpību arī zaudēja LLU studentēm — sporta spēļu medaļniecēm. Līdz ar to ceļš uz finālu bija slēgts, un zuda cerība cīnīties par medaļām. Komandas līdz ar to ieņēma 5.-8. vietu.

Ludzā sacentās svaru bumbas cēlāji un vieglatlēti. Mūsu spēka vīri 17 komandu konkurencē palika desmitie. Individuāli Aleksejs Orlovs raušanā izcīnīja sudraba medaļu, bet kopvērtējumā ieguva 4. vietu.

Labāk, atļaujot pat teikt — labi, cīnījās mūsu vieglatlēti. Piedaloties visiem republikas rajoniem un LLU, mūsu komanda izcīnīja 5. vietu, kas bija augstākais rezultāts starp visām rajona komandām. Tas, protams, ir liels komandas trenera Jāzepa Lazdāna nopelns. Par sporta spēļu divkārtējo čempioni kļuva Ilona Skuja — 3 un 10 km soļošanā. 50 km soļojumā čempiona gods galēnietim Normundam Ivdānam. 10 km distancē viņš izcīnīja sudraba medaļu. Uzvarēja olimpiskais kandidāts tukumnieks M. Liepiņš. Tāpat lodes grūšanā Jānim Māsānam bija jāsamierinās ar sudraba godalgu, atdodot zelta medaļu olimpiskajam kandidātam Luka-

šenko (Ludza). Toties diska mešanā līdz priekšpēdējam metienam Jānis bija līderis, bet tad viens veiksmīgs metiens izdevās daudzkārtējam republikas čempionam, tagad jau veterānam, S. Skruļam (Jelgava), kas izrādījās par pusmetru tālāks. Jānim otrā sudraba medaļa.

Arī pārējie komandas dalībnieki uzrādīja savām spējām atbilstošus rezultātus, tādējādi godam pārstāvēt savu rajonu.

Bet ir vēl arī pilnīgi nepamatota bezatbildīga attieksme gan pret komandu, gan dzimto rajonu, kuru uztic pārstāvēt, gan pret sportu vispār. Diemžēl tā vērojama jauno sportistu vidū.

Un tagad — par kopvērtējumu. Lai gan rajons izcīnīja vieglatlētikā 5. vietu, futbolā 5.-7. vietu, galda tenisā 7. vietu, šahā 7. vietu, airēšanā 7. vietu, dambretē 8. vietu, novusā 8. vietu, basketbolā (gan sievietēm, gan vīriešiem) 5.-8. vietu, svaru bumbas cēšanā 10. vietu, orientēšanās sportā 11. vietu, veterānu spartakiādē 11. vietu, kopvērtējumā 26 rajonu un LLU komandu konkurencē sanāca tikai 15. vieta. Šis rezultāts, kas ir zemāks par katras atsevišķas komandas sniegumu, izskaidrojams ar to, ka lauku sporta spēles pavisam risinājās 25 sporta veidos. Mūsu rajons piedalījās 12 sporta veidos (vērtēja tieši 12). Daudzos no šiem 25 sporta veidiem mums vienkārši nav savu sporta tradīciju (riteņbraukšana, peldešana, stenda šaušana, cīņu sporta veidi), citos nepiedalījāmies sporta problēmu un finansālu apsvērumu dēļ.

Salīdzinot ar iepriekšējām sporta spēlēm (1988. gadā — 21. vieta, 1990. gadā — 25. vieta), šinīs sasniegts zināms progress. Tomēr atklāti jāatzīst, ka sports mūsu rajonā vēl nebūt nav pietiekami populārs. Un turpmāk, ja notiks lieli republikas mēroga pasākumi (nākamās sporta spēles plānotas Balvos), lai sekmīgi tajos piedalītos, sporta darbs jāizvērs tieši dzīvesvietās, kur nav vajadzīgi lieli finansiāli izdevumi, kas saistīti ar sportistu izbraukumiem utt. Un tikai tad, ja šī aktivitāte, kā saka, nāks no apakšas, no vietām, atradīsies gan personiskie, gan sponsoru līdzekļi, jo cerēt uz valsts palīdzību gan tagad, gan uz priekšdienām būtu vieglprātīgi. Līdz ar to aizies pagātnē sportistu vervēšana kādām sacensībām, bet būs otrādi, proti, sacensības rīkos tādās vietās un tādos veidos, kur būs iniciatīva, pieprasījums.

Lai mēs uz to virzītos, mums pareiza attieksme pret savu veselību un fizisko sagatavotību jāieaudzina jau no bērnības, plašāk iesaistot gan ģimenes, gan skolu. Es domāju, ka cilvēku ar labu veselību, līdz ar to — ar lielākām darba spējām, turpmāk vērtēs daudz augstāk nekā līdz šim.

Arvīds Pošeika

Televīzijas programma

Otrdiena, 4. augusts

Latvijas TV I

18.00 Ziņas. 18.15 Grenlandes ledus. Videofilma. Pēc filmas saruna ar filmas autoru — vienīgo latvieti Grenlandē Ivaru Sili. 18.40 Ieskats Rīgas V starptautiskajā bērnu mūzikas skolu festivālā. 19.20 Vizīte. 19.50 Lūdzu vārdu! 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.05 Aho! 21.55 Aci pret aci. 22.25 Video Non Stop! 22.55 Olimpiskās spēju dienasgrāmata. 23.40 Nakts ziņas. 24.00 Olimpiskās spēles.

Latvijas TV II

17.00 CNN ziņu apskats. **Ostankinas TV**
17.55 Bagātie arī raud. Mākslas filma. 18.40 Olimpisko spēju dienasgrāmata. 18.50 Slepnie dienestī. Francijas TV dokumentā-

lā filma. 5. sērija. VDK. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Olimpiskās spēles. 23.00 Ziņas.

Krievijas TV

15.00 TV birža. 15.30 Mult. filmas. 16.00 Studija Rost. 16.30 Ziņas bērniem. 16.45 Informatīvi komerciāla programma. 17.00 Šermetjevu nams. 2. raidījums. 18.00 Krievijas parlamenta vēstnesis. 18.15 Solo. Dzejnieks I. Hudodo. 18.45 Tēvs Kims. 19.00 Vēstis. 19.20 Svētki katru dienu. 19.30 Olimpiskās spēles. Jāšanas sports. 21.00 Logs uz Krieviju. 22.00 Vēstis. 22.20 Izklaidējoša sporta programma. 22.25 TV filma. 22.55 Olimpiskās spēles. Bokss. Basketbols vīriešu komandām.

Trešdiena, 5. augusts

Latvijas TV I

10.30 XXV vasaras olimpiskās spēles. 11.55 Piazza virtuale. 18.00 Ziņas. 18.15 Pēc ģeologu dienas. 19.00 Worldnet piedāvā... Savvaļas Amerika. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.05 Mākslas pasaulē. 22.10 Spēle, kurā spēlē ansamblis Sīpoli. 22.55 XXV vasaras olimpisko spēju dienasgrāmata. 23.40 Nakts ziņas. 24.00 Olimpiskās spēles.

Latvijas TV II

17.00 CNN ziņu apskats. **Ostankinas TV**
17.55 Bagātie arī raud. Mākslas filma. 18.40 Olimpisko spēju dienasgrāmata. 18.40 Slepnie dienestī. Francijas TV dokumentālā filma. 6. sērija. CIP. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Olimpiskās spēles. 23.00 Ziņas.

Krievijas TV

7.00 Vēstis. 7.25 Lietišķu cilvēku laiks. 7.55 Tēma ar variācijām. 8.20 Diletantu dialogi. 8.55 Izklaidējoša programma. 9.55 XXV vasaras olimpiskās spēles. Vieglatlētika. Jāšanas sports. 12.55 Izklaidējoša sporta programma. 13.00 Vēstis. 15.00 Jauni vārdi biznesā. 15.15 Signāls. 15.30 Mult. filma. 15.40 Bērnu sappi. Mākslas filma. 13. sērija. 16.00 Kristīgā programma. 16.30 Ziņas bērniem. 16.45 Informatīvi komerciāla programma. 17.00 Tālie Austrumi. 17.45 Trests M. 18.00 Ar skatienu pret Krieviju. 18.15 Olimpiskās spēles. Vieglatlētika. Jāšanas sports. Brīvā cīņa. 22.00 Vēstis. 22.20 Izklaidējoša sporta programma. 22.55 Olimpiskās spēles. Vieglatlētika.

Ceturtdiena, 6. augusts

Latvijas TV I

9.00 Olimpiskās spēles. 18.00 Ziņas. 18.15 Čehoslovākija. Dok. filma. 18.30 Programmas Neatkarība klubs. 19.00 Futbols. Skonto — RAF. 19.50 Dzied kamerkoris Ave sol. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.05 Indrāni. Mākslas filma. 22.45 Balets, balets... 22.55 Olimpisko spēju dienasgrāmata. 23.40 Nakts ziņas. 24.00 Olimpiskās spēles.

Latvijas TV II

17.00 CNN ziņu apskats. **Ostankinas TV**
18.05 Bagātie arī raud. Mākslas filma. 18.50 XXV vasaras olimpisko spēju dienasgrāmata. 19.00 Tēma. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Olimpiskās spēles. 23.00 Ziņas.

Krievijas TV

7.00 Vēstis. 7.20 Lietišķu cil-

vēku laiks. 7.50 Vaļasbrīdis. 8.05 Krievija un pasaule. 8.35 Dokumentāla panorāma. 9.10 Meistari. 9.40 Dzied Larisa Truhina. 9.55 Olimpiskās spēles. Beisbols. 12.55 Izklaidējoša sporta programma. 13.00 Vēstis. 15.00 TV birža. 15.30 Piligrims. 16.15 Programma Atslēga. 16.36 Ziņas bērniem. 16.45 Informatīvi komerciāla programma. 17.00 Opozīcija. 17.45 Krievijas parlamenta vēstnesis. 18.00 Olimpiskās spēles. Bokss. 19.00 Vēstis. 19.20 Svētki katru dienu. 19.30 Reportieris. 19.45 Santabarbara. Mākslas filma. 64. sērija. 20.35 Olimpiskās spēles. Bokss. Brīvā cīņa. Mākslas vingrošana. 22.00 Vēstis. 22.20 Izklaidējoša sporta programma. 22.25 Olimpiskās spēles. Volejbols sievietes komandām. Basketbols vīriešu komandām.

Bronhiālā astma

Preiļu poliklīnikā konsultē alergologs

Preiļu poliklīnikā un slimnīcā kopš marta regulāri vairākas reizes mēnesī sniedz konsultācijas terapeits — alergologs, kas iebrauc no Rīgas. Iespējams, ka Preiļu rajons ir pirmais republikā, kur specifisku alergoloģisku izmeklēšanu un ārstēšanu var saņemt laukos dzīvojošie uz vietas.

Īsumā iepazīstināsim ar dažiem praktiski svarīgākajiem bronhiālās astmas rašanās un ārstēšanas jautājumiem, kur varētu palīdzēt alergologs. Šādu slimnieku rajonā ir daudz.

Bronhiālā astma (turpmāk astma) ir hroniska plaušu saslimšana, kas vairumā gadījumu neatlaidīgi atkārtojas un progresē. Galvenā slimības izpausme, kā zināms, ir elpas trūkuma lēkmes. Starplēkmu periodā, kad nav slimības aasinājuma, slimnieki sākumā jūtas labi, bet, slimībai progresējot, parādās pastāvīgs elpas trūkums, uz kura fona var būt ļoti smagas aizdusas lēkmes. Nereti sakarā ar biežām un smagām elpas trūkuma lēkmēm vai citu komplikāciju rašanos jau jauni cilvēki kļūst invalīdi.

Astma tikai aptuveni 30%-50% ir alerģiska saslimšana, citos gadījumos tā rodas sakarā ar hronisku iekaisumu bronhās vai citiem mehānismiem. Katram slimniekam vismaz vienu reizi mūžā būtu jākonsultējas pie alergologa, lai konstatētu, kāda astmas forma viņam ir.

Alergologi galvenokārt ārstē slimniekus, kuriem ir alerģiskā (jeb atopiskā) astma. Pārējās astmas formas ārstē terapeiti. Šāds darba sadalījums ir nepieciešams tādēļ, ka alerģiskās astmas noteikšanai, ārstēšanai ir nepieciešami specifiski medikamenti, īpaši ārsta sagatavotība.

Atopisko astmu izraisa alerģeni (organismam svešas vielas, kas spēj ierosināt imunoloģisku reakciju).

Lauku iedzīvotājiem visbiežākie alerģeni ir mājas putekļos dzīvojošās ērcēs, pelējuma sēnītēs, dzīvnieku, putnu spalvas. Ja izdodas konstatēt alerģēnu, astmas lēkmes izzūd.

Astmu var izraisīt arī profesionāli alerģeni, īpaši strādājošiem graudu kaltēs, noliktavās, putnu fermās, galdnieku cehos. Šādos gadījumos tā var būt profesionāla saslimšana. Alergologi veic slimnieku atlasīšanai uz profesionālo slimību centru.

Svarīgi ir savlaicīgi konstatēt pirmsastmas stāvokli. Par to var domāt, ja pēc pārslimotas pneimonijas vai bronhīta kādu laiku ir svilpojoši trokšņi krūtīs, īpaši, ja vecākiem vai attālākiem radniekiem ir astma, astmātiskais bronhīts. Šādos gadījumos būtu noteikti jāgriežas pie alergologa. Izdarot laboratoriskus, funkcionālus izmeklējumus, pirmsastmas stāvokli var noteikt.

Pašreiz ir izgatavotas dažādas vakcīnas, ar kuru palīdzību var samazināt organisma jutību pret alerģēnu, no kontakta ar kuru nevar izvairīties, piemēram, mājas putekļiem. Veicot ārstēšanu ar tiem, t.s., specifisko hiposensibilāciju, alerģiskās astmas lēkmes izzūd vai kļūst retākas, vieglākas. Pašreiz Preiļu poliklīnikā šīs vakcīnas nav, bet to sagāde tiek plānota.

Pēdējos 10—15 gados ir sasniegts ievērojams progress astmas medikamentozā terapijā. Ir sintezēta vesela virkne dažādu grupu preparātu, kas ļauj atgūt vai saglabāt darba spējas daudziem slimniekiem.

Astma ir hroniska slimība. Katram slimniekam būtu daudz jāzina par savu slimību. Būtu jābūt tāpat apmācītam, kā to cenšamies darīt ar cukura diabēta slimniekiem. Ne velti astmas slimnieki apvienojas biedrībās, kur notiek savstarpēja pieredzes apmaiņa, kur regulāri tiek lasītas lekcijas, veikta praktiskā apmācība, notiek savstarpēja un centralizēta palīdzība ar medikamentiem. Varbūt par šādas biedrības izveidošanu būtu jāpado mā arī Preiļu rajonā?

Alergologu darba grafiku var uzzināt poliklinikas reģistratūrā. Tālrunis — 22056.

V. Lozovskis,
terapeits, alergologs

Pārdod

remontējamu ZAZ-968 (30 ZS).
Tālrunis 42983 vakar.s;

* * *

govi. Tel. 18135, zvanīt pēc 18.00

* * *

govi. Rušonas pagasta Rušonā. Putāne;

* * *

māju labā stāvokli ar saimniecības
ēkām, pirti. Ir siltumnīca. Tel. 65014,
zvanīt pēc 21.00;

* * *

zirgu Preiļos, Lauku 11.

Pērk

makulatūru. Ar transportu nodrošina.
Tālrunis 42983 vakaros;

* * *

lietotu «Jawa-350» par pieņemamu
cenu. Tel. 2296.

Maina

traktoru IOM3-6A pret VAZ. Tel.
21525, zvanīt no 15.00 līdz 17.00.

Paju sabiedrība

«Ezerciems»

**paziņo, ka ir saņemti
iesniegumi par Amuļu
muižas un Andiņu
jaunlopu fermas
atsavināšanu.**

Lūdzam pieteikties pārējos
paju dalībniekus.

Paju sabiedrība

«RUDZĀTI» paziņo,

**ka saņemts iesniegums
Būmaņu slaucamo govju
fermas un Būmaņu teļu
kūts ēkas atsavināšanai.**

Lūdzam līdz š. g.
25. augustam pieteikties pārējos
paju dalībniekus.

FIRMA

IEPĒRK

krāsainos metālus,
to atlikumus
un lūžņus.

Telefons Rīgā 378488
no plkst. 9 līdz 18.

Sirsniņš paldies draugiem,
kaimiņiem, paziņām
un darba biedriem
par palīdzību un līdzjūtību,
izvadot Vladimiru KURMEĻOVU
pēdējā gaitā.

Sieva

Un atmiņas ziedēs ap tevi
Kā baltas ābeles.

Izsakām dziļu līdzjūtību
Venerandai Zalānei, MĀMUĻU
pavadot kapu kalniņā.

Mājas kaimiņi

Lēks saulīte citu ritu
Druvas, silus apraudzīt;
Tu gulēsi mūža miegu
Baltu smilšu palagos.

Tautas dziesma
Izsakām līdzjūtību Rudzātu
vidusskolas skolotājai Venerandai
Zalānei ar ģimeni, no MĀTES uz mūžu
atvadoties.

Rudzātu vidusskolas
kolektīvs

Ветками елок могила,
Зеленью дышит земля.
Тихая пристань укрыла
Вечным покоем тебя.

С. Нерис.
Выражаем соболезнование родным
и близким в связи с безвременным
уходом из жизни Валерия
Александровича Федоренко.

Коллектив
Прейльского сырзавода.

Не знает клен, когда
повержен будет наземь.
Не знает человек,
когда пробьет его последний час.
Скорбим вместе с родными и
близкими Анатолия Алексеевича

ДЫННИКА в связи с его
трагической гибелью.
Коллектив КР—СК.

Выражаем соболезнование Наде
Федоренко по поводу
смерти ОТЦА.

Классный руководитель,
одноклассники и
родители 2 «Д» класса

Vien paliks mīlestība tava
Kā sāpju un kā laimes mērs.
O. Rikmanis
Skumju brīdī esam kopā ar Anastasiju
Vitkovsku, MĀTI smiltājā izvadot.

Līvānu slimnīcas
kolektīvs

Rudzātu pagastā
tiek organizēta
Līvānu mākslas
skolas filiāle.

Bērņus no 10 gadu
vecuma pieteikt
pagasta valdē
līdz 1. septembrim.

IZDEVĪBA LABI NOPELNĪT BEIDZOT DARBS ARĪ JAUNKUNDZĒM!

Žurnāls «Santa» palīdzēs uzlabot Tavu finansiālo
stāvokli, ja no darba vai mācībām brīvajā laikā kļūsi
par žurnāla parakstišanās aģentu savā dzīvesvietā.
DARBA LAIKS: septembris.

SAMAKSA: noteikti procenti no katra
parakstītā žurnāla.

LŪDZU ATSŪTĪT:

- * īsas ziņas par sevi,
- * foto 3 x 4 cm,
- * kontakttelefona N #.

PIETEIKUMUS PIENĒMAM:

līdz 20. augustam.

ADRESE: LV1081, Rīga, Balasta dambis 3, a.k. 32;
«SANTA-PAR». Tel.: 463154

NOVADNIEKS

IZDOD PREIĻU RAJONA PASVALDĪBAS UZNĒMUMS «NOVADNIEKS»

ADRESE: LV 5301, Preiļos, Aglonas ielā 1.
PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169
REDAKTORS
PĒTERIS PĪZELIS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
Reģistrācijas apliecība № 0091.
Sludinājumus pieņem uzņēmuma
grāmatvedībā no plkst. 10.00 līdz 12.00 un
no plkst. 14.00 līdz 17.00. ☎ 22305.

Iespiests valsts uzņēmumā «Daugavpils
tipogrāfija» Daugavpilī, Valkas ielā 1.
Ofseta piedoms. 1 iespaidloksne.
Pas. I 142
Mēneša 6479 eksemplāri.